

Reizen en toeren *Folia nr. 30* 1.5.09

Reizen is goed voor lichaam en geest. Andere klimaten, andere zeden: reizen inspireert en biedt afleiding, plaatst het vaderland – we zouden nu zeggen: de thuissituatie – in perspectief, maakt de mens flexibel en sterkt de weerbaarheid. Bovendien, een klein beetje afzien is nooit weg, dan is de terugkeer des te aangenamer. Dus trotseerden de eerste toeristen eeuwenlang slechte wegen, slagregens, brandende zon en vreemd voedsel. Soms moest het avontuur gedoseerd worden: van sommige jongemannen die in de 18e eeuw naar Italië reisden is bekend dat ze de gordijntjes van hun postkoets gesloten hielden om niet aan het gruwelijke landschap van de Alpen blootgesteld te hoeven worden. En in de jaren zestig schenen de Nederlanders er bekend om te staan dat ze met een achterbak vol aardappelen en ontbijtkoek op stap gingen en alleen NL – Nur Limonade – bestelden. Maar dat was vast uit zuinigheid.

Jongeren van nu hebben weinig remmingen als het gaat om reizen. Hoe exotischer en vaker, hoe mooier. Over duffe bestemmingen als Frankrijk en Oostenrijk heeft niemand het, dat waren de vakantielanden van de vorige generatie. Turkije is ook banaal, nu gaat het minstens om Ecuador, Mali of Vietnam. En tussendoor natuurlijk wel een weekendje Barcelona of Berlijn, want dat kun je voor die 39 euro toch niet laten liggen. Trouwens, een weekje Rio kost ook maar een paar honderd euro. Die reislust betekent dat er veel gewerkt moet worden om al die tochten te betalen. Je moet als docent ook niet moeilijk doen als studenten midden in de collegeperiode zeggen dat zij onmogelijk hun opdrachten kunnen inleveren omdat de vakantie al gepland is.

Toch, wie even nadenkt, begrijpt dat deze verworvenheid haaks staat op alle oprechte uitspraken die dezelfde studenten doen over duurzaamheid. Maar zolang onze mobiliteit niet door hoge olieprijzen en CO₂-belasting aan banden wordt gelegd, zal dat wel zo blijven. Ik betwijfel ook wel eens of mensen nog wel echt reizen. Als ik die groepen lawaaige, kauwende, slenterende jongeren tegenkom; vraag ik me wel eens af wat ze werkelijk zien. Want reizen vereist een open geest voor het niet-vanzelfsprekende. Dat is het verschil met de toerist, die vooral op zoek is naar het bekende, naar zijn eigen hamburgermerk en sportschoenen. Misschien moet je reizen ook leren. Door eerst eens in je eigen kamer, met boeken en de poes op schoot en Wikipedia en Google Earth op de pc, na te denken over wat je werkelijk zoekt.

Louise O. Fresco is universiteitshoogleraar duurzame ontwikkeling.